

DOSTOSOWANIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH DO INDYWIDUALNYCH POTRZEB I MOŻLIWOŚCI PSYCHOFIZYCZNYCH UCZNIÓW

Zgodnie z rozporządzeniem MEN z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych oraz Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 09 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach, nauczyciele są zobowiązani do dostosowania wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów posiadających opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się bądź orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego. Nauczyciele mają obowiązek zapoznać się z opiniami oraz orzeczeniami uczniów. Specyficzne trudności w uczeniu się odnoszą się do uczniów w normie intelektualnej, którzy mają trudności w przyswajaniu treści nauczania wynikające ze specyfiki ich funkcjonowania percepcyjno-motorycznego i poznawczego, nieuwarunkowane schorzeniami neurologicznymi. Wśród specyficznych trudności w uczeniu się wyróżniamy dysleksję, dysortografię, dysgrafię i dyskalkulię. Podstawowym celem dostosowania wymagań jest wyrównanie szans edukacyjnych uczniów oraz zapobieganie wtórnym zaburzeniom sfery emocjonalno-motywacyjnej. W przypadku uczniów o specyficznych trudnościach w uczeniu się **dostosowanie wymagań powinno dotyczyć głównie form i metod pracy z uczniem oraz form i metod sprawdzania wiedzy**. Natomiast **nie może polegać na takiej zmianie treści nauczania, która powoduje obniżanie wymagań wobec uczniów**.

W przypadku osób posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego zespół nauczycieli opracowuje *Wielospecjalistyczną Ocenę Poziomu Funkcjonowania Ucznia* (2 razy w roku szkolnym) oraz *Indywidualny Program Edukacyjno – Terapeutyczny*. Oba dokumenty oparte są ściśle o zalecenia zawarte w orzeczeniu wydanym przez PPP.

Mając na uwadze dobro osób posiadających opinię o dysleksji należy przypomnieć, iż dokument ten nie może stanowić jedynie pretekstu do “łagodniejszego traktowania” podczas prac klasowych czy innych form weryfikujących wiedzę. Każdy uczeń winien zatem samodzielnie, systematycznie oraz solidnie nad sobą pracować, a zadaniem rodzica jest wspieranie, kontrolowanie i mobilizowanie do pracy. Dysleksja jest deficytem, który nie zniknie, natomiast systematyczną, codzienną pracą możemy zminimalizować ilość popełnianych błędów. Jak twierdzi prof. Marta Bogdanowicz *“nad ortografią trzeba pracować całe życie, ponieważ skłonność do popełniania błędów u osoby dyslektycznej pozostaje”*.

GRUPA DYSPANSERYJNA	OBSERWOWANE TRUDNOŚCI	DOSTOSOWANIA
DYSLEKSJA	<ul style="list-style-type: none"> • wolne tempo uczenia się i zaskakująco niskie osiągnięcia w nauce, nieaktywny styl uczenia się • nieudolność w przetwarzaniu informacji, trudności w czytaniu przekładające się często również na problemy ze zrozumieniem treści • trudności w wykonywaniu zadań wymagających oderwania od konkretnego, dostrzeżenia i wyobrażenia sobie układu przestrzennego • trudności z prawidłowym spostrzeganiem i różnicowaniem elementów graficznych • trudności z dokonywaniem syntezy skomplikowanych układów na podstawie danych elementów, • wolne tempo czytania, zniekształcenia wyrazów • trudności w werbalizowaniu myśli i sądów, poprawnym budowaniu zdań i zwrotów, trudności w rozumieniu złożonych poleceń słownych i dłuższych ustnych wypowiedzi • błędy w pisaniu typu wzrokowego i słuchowego • niezdolność przewidywania konsekwencji społecznych, • niska motywacja • nieuwaga, rozkojarzenie • słaba organizacja • nadpobudliwość, impulsywność • niepełne rozumienie treści tekstów i poleceń, uboższe słownictwo • trudności w pisaniu, szczególnie ze słuchu, liczne błędy np.: mylenie z-s, d- t, k -g • błędy w zapisywaniu zmiękczeń, głosek i- j 	<p>ZESPÓŁ NAUCZYCIELI WYCHOWANIA FIZYCZNEGO</p> <ul style="list-style-type: none"> • unikanie przeprowadzania rozgrzewki przed całą klasą, • stosowanie ćwiczeń naprzemianstronnych, • okazywanie cierpliwości, • stosowanie ćwiczeń równoważnych, • wydawanie prostych poleceń, • dokładne objaśnianie poleceń, demonstrowanie poprawnie wykonanego ćwiczenia, • stopniowanie sekwencji ruchowych pod względem złożoności, • ewentualna asekuracja ucznia (za jego zgodą), • zapewnienie miejsca blisko nauczyciela (jeśli jest taka możliwość), <p>ZESPÓŁ NAUCZYCIELI JĘZYKÓW OBCYCH</p> <ul style="list-style-type: none"> • kontrolowanie stopnia zrozumienia samodzielnie przeczytanych przez ucznia poleceń, szczególnie podczas sprawdzianów, • umożliwienie uczniowi zajęcia miejsca blisko nauczyciela, dzięki temu zwiększy się jego koncentracja uwagi, • ograniczenie ilości bodźców rozpraszających, • bezpośrednia kontrola nauczyciela, bliskość tablicy pozwoli zmniejszyć ilość błędów przy przepisywaniu, <p>ZESPÓŁ NAUCZYCIELI PRZEDMIOTÓW</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • błędy w zapisywaniu głosek nosowych ą - om, ę – em • opuszczanie, dodawanie, przestawianie, podwajanie liter i sylab • błędy gramatyczne w wypowiedziach ustnych i pisemnych • trudności w formułowaniu wypowiedzi pisemnych na określony temat • trudności w uczeniu się ze słuchu na lekcji, korzystaniu z wykładów, zapamiętywaniu, rozumieniu poleceń złożonych, instrukcji • trudności z zapamiętaniem liter alfabetu, mylenie liter podobnych kształtem l-t-ł • mylenie liter zbliżonych kształtem, lecz inaczej ułożonych w przestrzeni b-d-g-p, w-m • opuszczanie drobnych elementów graficznych liter /kropki, kreski/ • błędy w przepisywaniu i pisaniu z pamięci • nieprawidłowe trzymanie przyborów do pisania • wolne tempo pisania, męczliwość ręki • niekształtne litery, nieprawidłowe łączenia - obniżona czytelność pisma • nieumiejętność zagospodarowania przestrzeni kartki • trudności z czytaniem i rysowaniem map geograficznych i historycznych • trudności z orientacją w czasie i w przestrzeni (wskazywanie kierunków na mapie i w przestrzeni, obliczanie stref czasowych, położenia geograficznego • problemy z organizacją przestrzenną schematów i rysunków, kłopoty z odczytywaniem wykresów różnych zależności z fizyki i chemii 	<p style="text-align: center;">HUMANISTYCZNYCH</p> <ul style="list-style-type: none"> • kontrolowanie stopnia zrozumienia samodzielnie przeczytanych przez ucznia poleceń i tekstów podczas lekcji, • dopuszcza się możliwość ograniczenia pisania na lekcji do niezbędnych notatek, których nie ma w podręczniku, • pisemne prace kontrolne (prace klasowe, sprawdziany, kartkówki) mają na celu sprawdzenie stopnia opanowania wiadomości i umiejętności – zespół uznaje za wskazane stosowanie zróżnicowanych form zadań, w tym wzorowanych na zadaniach maturalnych, • sprawdzanie wiadomości i poziomu opanowania umiejętności odbywa się systematycznie i w miarę możliwości w różnych formach, • w miarę zdolności organizacyjnych stwarza się uczniowi możliwość zajmowania w sali lekcyjnej miejsca blisko tablicy, ograniczającego występowania bodźców rozpraszających uwagę <p style="text-align: center;">ZESPÓŁ NAUCZYCIELI PRZEDMIOTÓW: BIOLOGIA, GEOGRAFIA, CHEMIA, FIZYKA, PODSTAWY PRZEDSIĘBIORCZOŚCI, BIZNES I ZARZĄDZANIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • unikanie odpytywania na forum klasy, • kontrolowanie stopnia zrozumienia samodzielnie przeczytanych przez ucznia poleceń, szczególnie podczas sprawdzianów (wolne tempo czytania, słabe rozumienie jednorazowo przeczytanego tekstu może uniemożliwić wykazanie się wiedzą z
--	--	--

	<ul style="list-style-type: none">• trudności z odczytywaniem właściwości pierwiastków na podstawie układu okresowego pierwiastków	<p>danego materiału),</p> <ul style="list-style-type: none">• w indywidualnych przypadkach wskazane jest preferowanie wypowiedzi ustnych, na wniosek rodziców i po konsultacji z pedagogiem specjalnym, psychologiem; sprawdzanie wiadomości powinno odbywać się często i dotyczyć krótszych partii materiału; pytania kierowane do ucznia powinny być precyzyjne,• zgodnie z zasadami maturalnymi, z uwzględnieniem punktu 1., w ocenie pracy ucznia wskazane jest uwzględnienie poprawności toku rozumowania, a nie tylko prawidłowości wyniku końcowego; w przypadku prac pisemnych nauczyciel powinien zwrócić uwagę na graficzne rozplanowanie sprawdzianów – w miarę możliwości, pod treścią zadania powinno być wolne miejsce na rozwiązanie,• kiedy nauczyciel uzna to za stosowne, uczeń jest zobligowany usiąść obok nauczyciela, dzięki temu zwiększy się jego koncentracja uwagi, ograniczeniu ulegnie ilość bodźców rozpraszających, wzrośnie bezpośrednia kontrola nauczyciela, bliskość tablicy pozwoli zmniejszyć ilość błędów przy przepisywaniu, <p style="text-align: center;">ZESPÓŁ NAUCZYCIELI MATEMATYKI</p> <ul style="list-style-type: none">• w ocenie pracy ucznia wskazane jest uwzględnienie poprawności toku rozumowania, a nie tylko prawidłowości wyniku końcowego; w przypadku prac pisemnych nauczyciel powinien zwrócić uwagę na graficzne rozplanowanie sprawdzianów – pod
--	--	---

		<p>treścią zadania powinno być wolne miejsce na rozwiązanie – pozwoli to uniknąć niepotrzebnych pomyłek przy przepisywaniu zadań na inną stronę, np. gubienia, mylenia znaków, cyfr, symboli, tak charakterystycznych dla dzieci z dysleksją,</p> <ul style="list-style-type: none"> • dobrze jest posadzić ucznia blisko nauczyciela, dzięki temu zwiększy się jego koncentracja uwagi, ograniczeniu ulegnie ilość bodźców rozpraszających, wzrośnie bezpośrednia kontrola nauczyciela, bliskość tablicy pozwoli zmniejszyć ilość błędów przy przepisywaniu.
DYSGRAFIA	brzydkie, nieczytelne pismo	<p style="text-align: center;">WSZYSTKIE PRZEDMIOTY</p> <p>Wymagania merytoryczne, co do oceny pracy pisemnej powinny być ogólne, takie same, jak dla innych uczniów, natomiast sprawdzenie pracy może być niekonwencjonalne, np, jeśli nauczyciel nie może przeczytać pracy ucznia, może go poprosić, aby uczynił to sam lub przepytać ustnie z tego zakresu materiału. Może też skłaniać ucznia do pisania drukowanymi literami lub na komputerze. W przypadku ucznia z dysgrafią wskazane jest akceptowanie pisma drukowanego, pisma na maszynie, komputerze, zwłaszcza prac obszernych (wypracowań).</p> <p style="text-align: center;">PRZEDMIOTY HUMANISTYCZNE</p> <p>Wymagania merytoryczne, co do oceny pracy pisemnej, są takie same, jak dla innych uczniów, natomiast dopuszcza się możliwość przeczytania przez ucznia fragmentu pracy, która jest nieczytelna,</p> <ul style="list-style-type: none"> • dopuszcza się możliwość robienia notatek podczas lekcji na tablecie,

		<ul style="list-style-type: none"> • prace domowe mogą być wykonywane na komputerze,
DYSORTOGRAFIA	trudności z poprawną pisownią pod względem ortograficznym, fonetycznym, interpunkcyjnym	<ul style="list-style-type: none"> • prace domowe mogą być wykonywane na komputerze, <p>ZESPÓŁ NAUCZYCIELI JĘZYKÓW OBCYCH</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenianie merytorycznej strony pracy a nie poprawności pisowni, • dysortografia nie uprawnia do zwolnienia ucznia z nauki ortografii i gramatyki, • nauczyciel nie krytykuje i nie ocenia negatywnie na forum klasy za błędy ortograficzne, fonetyczne, interpunkcyjne, <p>ZESPÓŁ NAUCZYCIELI PRZEDMIOTÓW HUMANISTYCZNYCH</p> <ul style="list-style-type: none"> • pisemne prace kontrolne są oceniane od strony merytorycznej, natomiast poprawność pisowni jest weryfikowana, ale nie jest oceniana, • nie formułuje się na forum klasy uwag krytycznych pod adresem ucznia za błędy ortograficzne, fonetyczne, interpunkcyjne, <p>ZESPÓŁ NAUCZYCIELI PRZEDMIOTÓW: BIOLOGIA, GEOGRAFIA, CHEMIA, FIZYKA, PODSTAWY PRZEDSIĘBIORCZOŚCI, BIZNES I ZARZĄDZANIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostosowanie wymagań dotyczy formy sprawdzania i oceniania wiedzy z tego zakresu, • nie krytykuje się i nie ocenia negatywnie na forum klasy za błędy ortograficzne, fonetyczne, interpunkcyjne, <p>ZESPÓŁ NAUCZYCIELI MATEMATYKI</p> <ul style="list-style-type: none"> • nie krytykuje się i nie ocenia negatywnie na forum

		klasy za błędy ortograficzne, fonetyczne, interpunkcyjne,
DYSKALKULIA	Ogólne trudności w liczeniu.	<p align="center">ZESPÓŁ NAUCZYCIELI MATEMATYKI</p> <p>Oceniamy przede wszystkim tok rozumowania, a nie techniczną stronę liczenia. Uczeń ma bowiem skłonność do przedstawiania kolejności cyfr w liczbie i przez to jej zapis jest błędny. Zły wynik końcowy wcale nie świadczy o tym, że uczeń nie rozumie zagadnienia. Dostosowanie wymagań będzie więc dotyczyło tylko formy sprawdzenia wiedzy poprzez koncentrację na prześledzeniu toku rozumowania w danym zadaniu i jeśli jest on poprawny - wystawienie uczniowi oceny pozytywnej.</p>
AUTYZM, ZESPÓŁ ASPERGERA	<ul style="list-style-type: none"> • deficyty w zachowaniach społecznych • uczeń nie potrafi nawiązać więzi z otoczeniem i unika kontaktu wzrokowego • charakterystyczny jest „kamienny wyraz twarzy” w sytuacjach, w których powinny wykazać żywą ekspresję • nie ma zachowania antycypacyjnego • nie rozumie kierowanych do niego gestów, uśmiechu, nawet prostych słów • wycofuje się i zamyka w sobie Opóźnienia i deficyty w nabywaniu mowy i języka • często nie mówi wcale albo tylko powtarza słowa wypowiedziane przez drugą osobę • w zachowaniu werbalnym pojawiają się agramatyzmy, neologizmy, echolalia, także nietypowa intonacja, rytm i tempo wypowiedzi, zwykle nieadekwatne do sytuacji 	<p align="center">ZESPÓŁ NAUCZYCIELI WYCHOWANIA FIZYCZNEGO</p> <ul style="list-style-type: none"> • precyzyjnie formułowanie poleceń, demonstrowanie ćwiczenia, • minimalizowanie elementów rozpraszających uwagę ucznia, • wyznaczanie miejsca blisko nauczyciela, • zachowywanie schematów działań, • wcześniejsze informowanie o zmianach, • kierowanie poleceń indywidualnie do ucznia, używając jego imienia, sprawdzanie czy uczeń zrozumiał polecenie, • używanie krótkich zdań i podawanie jasnych instrukcji, • wspieranie informacji słownych gestami, mimiką, uzupełnianie rysunkiem, zdjęciem, filmem lub modelem przekazywanych podczas lekcji treści

	<ul style="list-style-type: none"> • ucznia z autyzmem charakteryzuje niezdolność do kolektywnej zabawy, uczenia się konwencji, reguł gry i naśladownictwa, co związane jest z niezdolnością do rozumienia uczuć innych ludzi Ograniczone, sztywne, powtarzające się zachowania i zainteresowania • domaga się stałości i zachowania określonego porządku w swoim otoczeniu • zmiany w najbliższym otoczeniu jak i w schemacie rytualnych czynności lub zabranie ulubionego przedmiotu powodują niepokój i często reakcję lękową • uczeń zachowuje się jakby był sam, sam wyznacza granice swojego świata, dramatycznie reagując na ich naruszenie • używa różnych przedmiotów (np. ołówki, łyżeczka) zawsze w ten sam, często niezgodny z przeznaczeniem sposób • rozwija szereg stereotypii: trzepotanie ramionami i rękami, kręcenie głową, grymasy, manieryzmy chodzenia, skakanie na jednej (lub obu) nogach, kręcenie się wokół osi własnego ciała, kręcenie przedmiotami (sznurkiem, chusteczką itp.) • często kołysze się rytmicznie • gromadzi nadmiernie określone przedmioty • typowe są zrytualizowane, powtarzające się zachowania, np. kolejność ubierania się, Zdolności intelektualne • zdolności intelektualne uczniów z autyzmem są bardzo zróżnicowane, sięgają od upośledzenia umysłowego aż do normalnej inteligencji, przy czym zdarza się, że wykazują zadziwiające uzdolnienia muzyczne, matematyczne, w dyscyplinach technicznych, a także w innych dziedzinach • uczniowie dotknięci autyzmem mają problemy 	<p>abstrakcyjnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wydłużenie czasu przeznaczonego na wykonywanie poszczególnych zadań / ćwiczeń, • wspieranie informacji słownych gestami, mimiką, • dzielenie trudniejszych lub dłuższych ćwiczeń na kilka etapów, • unikanie aktywności ruchowej związanej z rywalizacją, • dbanie o losowe przydzielanie do grup, • w sytuacji wzburzenia lub zdenerwowania umożliwienie pobytu w spokojnym, cichym miejscu, np. bibliotece, gabinecie pedagoga, • częste przypominanie o normach i zasadach funkcjonowania społecznego, • dbanie o więź z uczniem, • pozytywne wzmacnianie ucznia np. pochwałami, • pomoc w sytuacjach przeżywanego stresu poprzez przewidywanie, zapobieganie, rozumienie przyczyn i rozwiązywanie stresujących sytuacji, <p>ZESPÓŁ NAUCZYCIELI JĘZYKÓW OBCYCH</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostosowanie do indywidualnych potrzeb ucznia miejsca nauki i procesu nauczania, • dostosowanie metod i form pracy do indywidualnych potrzeb ucznia, • pomoc w nabywaniu umiejętności w zakresie „funkcji wykonawczych”, takich jak umiejętności organizacyjne i umiejętności uczenia się, • stosowanie modelu edukacji opartego na
--	--	---

		<p>doświadczeniu,</p> <ul style="list-style-type: none">• popieranie informacji słownych tekstem pisanyim albo obrazem, ilustracją, filmem,• przedstawianie nowych pojęć lub materiału abstrakcyjnego w sposób możliwie najbardziej konkretny,• zwracanie się do ucznia bezpośrednio po imieniu, powtarzanie poleceń, sprawdzanie stopnia zrozumienia polecenia, czekanie aż rozpocznie pracę,• używanie krótkich zdań i podawanie jasnych instrukcji,• zachęcanie ucznia, by w razie potrzeby prosił o powtórzenie, uproszczenie czy zapisanie polecenia,• uwzględnianie deficytów w zakresie rozumienia niedosłownych wypowiedzi, ironii, metafor, słów i wyrażeń wieloznacznych, a także pojęć abstrakcyjnych, wyjaśnianie ich za pomocą obrazów albo przeciwieństw, np. przyjaźń - wrogość,• używanie prostego i jednoznacznego języka, unikanie ironii, dowcipów, przenośni, idiomów,• kreatywne wykorzystywanie zainteresowań ucznia,• wspomaganie rozwoju umiejętności komunikacyjnych (słownictwo, rozumienie),• dbanie o pozytywną więź z dzieckiem, praca w oparciu o tzw. pozytywne wzmocnienia – pochwały, nagradzanie,• wdrażanie i oczekiwanie od ucznia przestrzegania
--	--	---

		<p>zasad panujących w szkole,</p> <ul style="list-style-type: none">• pomoc w sytuacjach przeżywanego stresu poprzez przewidywanie, zapobieganie, rozumienie przyczyn i rozwiązywanie stresujących sytuacji,• wspieranie i umożliwianie kontaktów społecznych,• W razie zgłaszanej potrzeby wydłużenie czasu prac pisemnych <p style="text-align: center;">ZESPÓŁ NAUCZYCIELI PRZEDMIOTÓW HUMANISTYCZNYCH</p> <ul style="list-style-type: none">• w miarę możliwości organizacyjnych dostosowanie do indywidualnych potrzeb ucznia miejsca nauki pod kątem eliminowania bodźców rozpraszających (wzrokowych, słuchowych),• pomoc w nabywaniu umiejętności w zakresie „funkcji wykonawczych”, takich jak umiejętności organizacyjne i umiejętności uczenia się,• popieranie informacji słownych w miarę możliwości tekstem pisany albo obrazem, ilustracją, filmem,• zachęcanie ucznia, by w razie potrzeby prosił o powtórzenie, uproszczenie polecenia,• uwzględnianie deficytów w zakresie rozumienia niedosłownych wypowiedzi, ironii, metafor, słów i wyrażeń wieloznacznych, a także pojęć abstrakcyjnych,• wdrażanie i oczekiwanie od ucznia przestrzegania zasad panujących w szkole,• wspieranie i umożliwianie nawiązywania kontaktów społecznych, np. poprzez stosowanie formy pracy w
--	--	---

		<p>parze, w grupie, metodą projektu, itp.</p> <p>ZESPÓŁ NAUCZYCIELI PRZEDMIOTÓW: BIOLOGIA, GEOGRAFIA, CHEMIA, FIZYKA, PODSTAWY PRZEDSIĘBIORCZOŚCI, BIZNES I ZARZĄDZANIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • zgodnie z zaleceniami zawartymi w IPET. <p>ZESPÓŁ NAUCZYCIELI MATEMATYKI</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostosowanie metod i form pracy do indywidualnych potrzeb ucznia, • przedstawianie nowych pojęć lub materiału abstrakcyjnego w sposób możliwie najbardziej konkretny, • zwracanie się do ucznia bezpośrednio po imieniu, powtarzanie poleceń, sprawdzanie stopnia zrozumienia polecenia, czekanie aż rozpocznie pracę, • używanie krótkich zdań i podawanie jasnych instrukcji, • używanie prostego i jednoznacznego języka, unikanie ironii, dowcipów, przenośni, idiomów, • dbanie o pozytywną więź z dzieckiem, praca w oparciu o tzw. pozytywne wzmocnienia – pochwały, nagradzanie, • wdrażanie i oczekiwanie od ucznia przestrzegania zasad panujących w szkole, • dzielenie zadań na wieloetapowe, krótsze części, • wyznaczanie mniejszych ilości zadań do wykonania i krótszych zadań domowych,
AFAZJA	<ul style="list-style-type: none"> • brak lub opóźnienie rozwoju mowy, 	ZESPÓŁ NAUCZYCIELI WYCHOWANIA FIZYCZNEGO

	<ul style="list-style-type: none"> • zaburzenia pamięci sekwencyjnej słów i ich znaczeń (zapominanie słów znanych i używanych), • występowanie w powtarzaniu, rozumieniu i nazywaniu substytucji formalnych i znaczeniowych (np. <i>brązowy – brudny</i>) oraz kontaminacji (zmieszanie słów lub wyrażeń zbliżonych semantycznie lub leksykalnie np. <i>zapominuje</i>) i zaburzeń syntagmatycznych (zaburzeń substancji fonicznej), • zaburzenia uwagi, • problemy z rozwojem motoryki dużej i ruchami naprzemiennymi (opóźniony rozwój siedzenia, chodzenia, biegania), • trudności manualne • trudności w rozumieniu wyrazów o podobnym brzmieniu <p>ZJAWISKA JĘZYKOWE: NEOLOGIZMY – WIDEŁEK =WIDELEC PARAFAZJE – BAŁWAN =PINGWIN, SÓL= CUKIER SKRACANIE WYRAZÓW -MATETYKA =MATEMATYKA KWALIFIKACJA =KLASYFIKACJA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zwracanie się bezpośrednio do ucznia po imieniu, • mówienie powoli, wyraźnie, • zdania powinny być proste i krótkie, • upraszczanie poleceń, dzielenie ich na etapy, powtarzanie ich w razie potrzeby, • sprawdzanie czy uczniowie zrozumieli polecenie (uczeń może je powtórzyć prostymi słowami lub pokazać, w jaki sposób wykona zadanie), • stosowanie na lekcji zróżnicowanych form aktywności, typów zadań, w celu podtrzymania uwagi, motywacji, lepszego przetwarzania informacji, a tym samym lepszego zapamiętywania. • umożliwienie uczniom zajęcia miejsca blisko nauczyciela, • wspieranie komunikatów werbalnych gestem, mimiką, pokazem, • zachęcanie dzieci z dużymi trudnościami w ekspresji mowy, aby korzystały z innych form wypowiedzi, wspierając lub zastępując komunikat werbalny (gesty, mimika, pokaz), • parafrazowanie wypowiedzi dziecka, które często są niepoprawne, dawanie informacji zwrotnej na temat zrozumienia komunikatu ucznia, a jednocześnie prezentowanie wzorca prawidłowej wypowiedzi, • ocenianie przede wszystkim wysiłku ucznia, a nie jakość wykonania zadania, znalezienie dla niego takiego zajęcia, by mógł odnieść sukces,
--	---	---

		<ul style="list-style-type: none">• proponowanie zajęć tanecznych, które efektywnie rozwijają zdolność planowania motorycznego,• stosowanie różnych form zajęć ruchowych rozwijających dużą i małą motorykę, w tym zdolność planowania motorycznego. <p>ZESPÓŁ NAUCZYCIELI JĘZYKÓW OBCYCH</p> <ul style="list-style-type: none">• Wydłużenie czasu reakcji na polecenie/zadanie/podczas pisania sprawdzianów i kartkówek,• uwzględnianie trudności w rozumieniu treści, instruowanie lub zalecanie przeczytania tekstu wcześniej w domu,• podawanie pisowni trudniejszych wyrazów,• uczenie tworzenia schematów pracy, planowania kompozycji wypowiedzi z podziałem na wstęp, rozwinięcie, zakończenie,• pomaganie w doborze argumentów oraz odpowiednich wyrażen i zwrotów,• podczas odpowiedzi ustnej wydłużanie czasu potrzebnego na zastanowienie się i przypomnienie sobie słówek i zwrotów,• w fazie prezentacji leksyki zwolnienie tempa wypowiedzanych słów i zwrotów,• objaśnianie nowych wyrazów za pomocą kontekstu, w formie opisowej, tworzenie związku z nowym wyrazem,• ocenianie wysiłku włożonego w opanowanie języka.
--	--	---

		<p style="text-align: center;">ZESPÓŁ NAUCZYCIELI PRZEDMIOTÓW HUMANISTYCZNYCH</p> <ul style="list-style-type: none"> • podawanie pisowni trudniejszych wyrazów, pojęć, nazwisk obcojęzycznych, • w przypadku pisemnych prac kontrolnych uwzględnianie zapisu fonetycznego terminów i nazwisk obcojęzycznych, • uczenie tworzenia schematów pracy, planowania kompozycji wypowiedzi z podziałem na wstęp, rozwinięcie, zakończenie, • korygowanie w doborze argumentów oraz odpowiednich wyrażań i zwrotów w trakcie pracy na lekcji, <p style="text-align: center;">ZESPÓŁ NAUCZYCIELI PRZEDMIOTÓW: BIOLOGIA, GEOGRAFIA, CHEMIA, FIZYKA, PODSTAWY PRZEDSIĘBIORCZOŚCI, BIZNES I ZARZĄDZANIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • zgodnie z zaleceniami zawartymi w IPET. <p style="text-align: center;">ZESPÓŁ NAUCZYCIELI MATEMATYKI</p> <ul style="list-style-type: none"> • zgodnie z zaleceniami zawartymi w IPET.
<p>DYSFUNKCJA SŁUCHU</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uczeń sprawia wrażenie nie uważającego lub „śniącego na jawie”, może nie słyszeć instrukcji nauczyciela, • jest niechętny angażowaniu się w działania klasowe, obawia się porażki, ponieważ ma kłopoty z rozumieniem, • może reagować niewłaściwie w sytuacjach zabawowych (nie rozumie zasad gry lub intencji innych osób), • reaguje nietypowo na ustne instrukcje, • może mieć zaburzenia mowy, mały zasób słów i pojęć, • słabo czyta, 	<p>ZESPÓŁ NAUCZYCIELI WYCHOWANIA FIZYCZNEGO</p> <ul style="list-style-type: none"> • uczeń, będąc blisko nauczyciela (od 0,5 do 1.5 m), którego twarz jest dobrze oświetlona, może słuchać jego wypowiedzi i jednocześnie odczytywać mowę z ruchu ust, • umożliwienie uczniowi odwracania się w kierunku innych kolegów, odpowiadających na lekcji, co ułatwi lepsze zrozumienie ich wypowiedzi, • mówienie do ucznia wyraźnie, używając

	<ul style="list-style-type: none"> • często myli głoski dźwięczne i bezdźwięczne, nie różnicuje głosek z trzech szeregów s-z-c-dz, sz-ż-cz-dź, ś-ź-ć-dź (np. zamiast „z” uczeń może napisać każdą inną literę s,ż,sz), • zamienia i gubi litery, pomija części wyrazów, myli końcówki – co powoduje zmianę treści znaczenia wyrazów, czasem pisze bezsensowne zlepki liter – w przypadku niezrozumienia ich znaczenia, • duże trudności sprawia dziecku poprawna pisownia, opanowanie gramatyki, składni i ćwiczenia stylistyczne 	<p>stonowanego głosu i intonacji, unikanie gwałtownych ruchów głową czy nadmiernej gestykulacji,</p> <ul style="list-style-type: none"> • eliminowanie zbędnego hałasu, który może być wzmacniany przez aparat słuchowy, co utrudnia uczniowi rozumienie poleceń nauczyciela i wypowiedzi innych uczniów, • nauczyciel winien upewnić się czy polecenia kierowane do całej klasy są właściwie rozumiane przez ucznia niedosłyszającego, w przypadku trudności zapewnić mu dodatkowe wyjaśnienia, sformułować inaczej polecenie, używać prostego, znanego uczniowi słownictwa, można też wskazać jak to polecenie wykonuje jego kolega stojący obok, • uczeń niedosłyszający powinien ćwiczyć w parze z uczniem zdolnym, zrównoważonym emocjonalnie, który chętnie dodatkowo będzie mu pomagał w zadaniach, • aktywizowanie ucznia do rozmowy poprzez zadawanie prostych pytań, podtrzymywanie jego odpowiedzi przez dopowiadanie pojedynczych słów, umowne gesty, mimiką twarzy, • częste zwracanie się do ucznia niesłyszającego, zadawanie pytań – ale nie dlatego, aby oceniać jego wypowiedzi, ale by zmobilizować go do lepszej koncentracji uwagi i ułatwić mu lepsze zrozumienie tematu, <p style="text-align: center;">ZESPÓŁ NAUCZYCIELI JĘZYKÓW OBCYCH</p> <ul style="list-style-type: none"> • uczeń, będąc blisko nauczyciela (od 0,5 do 1.5 m),
--	---	---

		<p>którego twarz jest dobrze oświetlona, może słuchać jego wypowiedzi i jednocześnie odczytywać mowę z ruchu ust,</p> <ul style="list-style-type: none">• umożliwienie uczniowi odwracania się w kierunku innych kolegów, odpowiadających na lekcji, co ułatwi lepsze zrozumienie ich wypowiedzi,• nauczyciel, mówiąc do całej klasy, powinien stać w pobliżu ucznia, zwrócony twarzą w jego stronę - nie powinien chodzić po klasie, czy być odwrócony twarzą do tablicy, to utrudnia dziecku odczytywanie mowy z ruchu ust,• mówienie do ucznia wyraźnie, używając stonowanego głosu i intonacji, unikanie gwałtownych ruchów głową czy nadmiernej gestykulacji,• zadbanie o spokój i ciszę w klasie, eliminowanie zbędnego hałasu, który może być wzmacniany przez aparat słuchowy, co utrudnia uczniowi rozumienie poleceń nauczyciela i wypowiedzi innych uczniów, powoduje też większe zmęczenie,• upewnianie się czy polecenia kierowane do całej klasy są właściwie rozumiane przez ucznia niedosłyszającego; w przypadku trudności zapewnienie mu dodatkowego wyjaśnienia, sformułowanie inaczej polecenie, używając prostego, znanego dziecku słownictwa lub wskazanie jak to polecenie wykonuje jego kolega siedzący w ławce,• aktywizowanie ucznia do rozmowy poprzez
--	--	--

		<p>zadawanie prostych pytań, podtrzymywanie jego odpowiedzi przez dopowiadanie pojedynczych słów, umowne gesty, mimikę twarzy,</p> <ul style="list-style-type: none">• umożliwienie uczniowi założenia słowniczka niezrozumiałych zwrotów,• nieuwzględnianie przy ocenie prac pisemnych błędów wynikających z niedostępu, nie powinny one obniżyć ogólnej oceny pracy, <p style="text-align: center;">ZESPÓŁ NAUCZYCIELI PRZEDMIOTÓW HUMANISTYCZNYCH</p> <ul style="list-style-type: none">• zapewnienie miejsce dla ucznia w pierwszej ławce w rzędzie od okna,• umożliwianie uczniowi odwracania się w kierunku innych kolegów odpowiadających na lekcji,• dbanie o spokój i ciszę w klasie, eliminowanie zbędnego hałasu,• w przypadku trudności ze zrozumieniem polecenia zapewnienie dodatkowego wyjaśnienia, używając prostego słownictwa,• w czasie lekcji w miarę możliwości używanie pomocy wizualnych i tablicy (m.in. zapisanie nowego tematu, nowych terminów, dat, itp.),• założenie przez ucznia słowniczka niezrozumiałych zwrotów,• nieuwzględnianie przy ocenie prac pisemnych błędów wynikających z niedostępu, <p>• ZESPÓŁ NAUCZYCIELI PRZEDMIOTÓW: BIOLOGIA, GEOGRAFIA, CHEMIA, FIZYKA, PODSTAWY</p>
--	--	---

		<p>PRZEDSIĘBIORCZOŚCI, BIZNES I ZARZĄDZANIE</p> <ul style="list-style-type: none">• zgodnie z zaleceniami zawartymi w IPET. <p>ZESPÓŁ NAUCZYCIELI MATEMATYKI</p> <ul style="list-style-type: none">• zapewnienie dobrego oświetlenia klasy oraz miejsca dla ucznia w pierwszej ławce w rzędzie od okna tak, by twarz nauczyciela była dobrze widoczna,• umożliwienie uczniowi odwracanie się w kierunku innych kolegów odpowiadających na lekcji, co ułatwi lepsze zrozumienie ich wypowiedzi,• nauczyciel, mówiąc do całej klasy, powinien stać w pobliżu ucznia, zwrócony twarzą w jego stronę - nie powinien chodzić po klasie, czy być odwrócony twarzą do tablicy, co utrudnia uczniowi odczytywanie mowy z ruchu ust,• wyraźne mówienie do ucznia, używanie stonowanego głosu i intonacji, unikanie gwałtownych ruchów głową czy nadmiernej gestykulacji,• dbanie o spokój i ciszę w klasie, by eliminować zbędny hałas, który może być wzmacniany przez aparat słuchowy,• zapisywanie tematu lekcji i wszystkich obliczeń, pełnych rozwiązań zadań na tablicy,• upewnianie się czy polecenia kierowane do całej klasy są właściwie rozumiane przez ucznia niedosłyszącego,• uczeń niedosłyszący powinien siedzieć w ławce ze zdolnym uczniem, zrównoważonym emocjonalnie,
--	--	---

		który dodatkowo będzie mu pomagał np. szybciej otworzy książkę, wskaże ćwiczenie, pozwoli przepisać notatkę z zeszytu itp.
DYSFUNKCJA WZROKU		<ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie miejsce w klasie w pobliżu nauczyciela i tablicy, • wydłużenie czasu pracy na wykonywanie zadań, na każdą czynność angażującą wzrok, również podczas egzaminów i sprawdzianów, • zapewnienie dobrego oświetlenia do pracy, • przyjęcie zasady głośnego wypowiedziania przez nauczyciela tego wszystkiego, co pisze na tablicy, • złagodzenie kryteriów oceniania prac pisemnych i graficznych, rysunków oraz błędów wynikających z wad wzroku, • uwzględnianie w ocenianiu ucznia nie tylko prac pisemnych, ale również wypowiedzi i wyjaśnień ustnych sposobów rozwiązywania zadań, • przeprowadzanie egzaminów zewnętrznych zgodnie z wytycznymi CKE dla ucznia słabowidzącego.

**OGÓLNE DOSTOSOWANIA DLA UCZNIÓW POSIADAJĄCYCH OPINIĘ LUB ORZECZENIE O KSZTAŁCENIU
SPECJALNYM**

1. Egzaminy zewnętrzne należy dostosować pod względem formy i warunków do indywidualnych potrzeb zgodnie z wytycznymi CKE.
2. Potrzebę zastosowania zaleceń zawartych w opinii PPP lub w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego należy stosować zgodnie z indywidualnymi możliwościami i potrzebami psychofizycznymi ucznia.

3. Podczas pracy na lekcji stosujemy „wzmocnienia pozytywne” oceniając wiedzę oraz wkład pracy własnej ucznia w przygotowanie się do zajęć.
4. Nie oceniamy umiejętności wynikających z danej dysfunkcji.
5. Wszelkie prace klasowe/sprawdziany/kartkówki oznaczamy zgodnie z posiadaną opinią/orzeczeniem (**ORZECZENIA = O; OPINIE O DYSLEKSJI/DYSGRAFII/DYSORTOGRAFII/DYSKALKULII = D**).
6. Wydłużenie czasu pracy podczas sprawdzianów/kartkówek/klasówek odnotowujemy/zaznaczając na kartce moment, w który uczeń rozpoczyna pracę poza wyznaczonym czasem.
7. Wszelkie informacje dotyczące posiadania przez ucznia opinii lub orzeczenia zostaną zapisane przez pedagoga specjalnego w dzienniku elektronicznym.
8. Wszyscy uczniowie posiadający opinie/orzeczenia oraz ich rodzice mają możliwość korzystania z doraźnej opieki psychologa, pedagoga specjalnego.